

Vroege bloei. Op 20 Jan. vonden we langs 'n weg bij Hamersveld reeds 'n polletje speenkruid met 2 bloempjes. Groeiplaats: drassig weiland, rand sloot. Op 27 Januari aan de Groenesteeg alhier weer 'n bloeiend exemplaar.
Amersfoort.

FR. M. M.

Wilde? Zwanen. Vrijdag 12 Febr., de eerste dag, dat er deze winter overal „gereden” werd, bevond ik mij 's middags tegen half vier bij de brug, waar de (toen dichtliggende) Lunterscheeek het Lockhorsterbosch verlaat. Vanuit de richting Amersfoort naderden over de weilanden twee groote witte vogels. Ze vlogen vlak boven elkaar en blijkbaar lager dan de boomen. Vol spanning wachtte ik af, wat dat kon zijn. Reigers, die daar de heele winter in enkele exemplaren rondzwerven, waren 't niet, dat zag ik wel. Ondertusschen waren ze genaderd en zag ik voor 't eerst van mijn leven twee wilde? zwanen. Tijdens het overvliegen (slechts weinig hoger dan de boomen nu) zag ik, dat de onderste zwaan de andere 'n halve nek lengte vóór was: ze maakten voortdurend 'n soort piepgeluid afgewisseld door nasale tusschenvoegsels. Al te spoedig ontrok het bosch me dit zeldzaam gezicht. Ze vlogen niet erg snel, over de oostelijke zijde van Lockhorst heen in zuidelijke richting. Ik had dit „verhaaltje” reeds klaar, vertelde mijn beleven onder de natuurlijke historie-les op school en kreeg toen zooveel vliegstaaltjes te hooren over de Amersfoortsche stadswanen, dat ik werkelijk 'n soort onaangename ontzuivering gewaar werd en ben gaan twifelen, of ik wel mijn eerste *wilde* zwanen gezien heb. Eén der jongens had gezien, dat Woensdagmiddag 10 Februari een heer met zijn jachttopziener op Stoutenburg twee hoogvliegende wilde zwanen neerschoten.

'n Collega vertelde me, dat hij in de mobilisatietijd op zekere namiddag 'n troep wilde zwanen gezien had, die neergedaald waren vlak bij de Nederlandsche grens nog juist op Duitsch gebied, nl. op de zg. „broeken” tusschen Megchelen (gem. Gendringen) en het Duitsche Millingen. Ze wilden daar blijkbaar overnachten, soldaten schoten er nog op. Wilde ganzen kwamen daar vaker de nacht doorbrengen.

Amersfoort.

FR. M. M.

De Belager van Salomonszegel. De bladeren van de Salomonszegel worden gegeten door de grijze larven van een Bladwesp (Phymatacera aterrima U). Zij zitten in den regel tegen de onderzijde der bladeren.

DR. J. TH. OUDEMANS.

Herrezen Vuurvlinder. Ik zag in de Febr.-afl. van „De Levende Natuur” de vermelding van *Chrysophanus dispar* als zeer zeldzaam. Ik kan U melden, dat deze vlinder ook in de prov. Groningen voorkomt.

Deze vlinder komt in de prov. Groningen op een laaglandgebied voor, waar het grondwater altijd zeer hoog staat, met het gevolg, dat daar langs de zeer ondiepe wallekes vele moerasplanten groeien, waarbij ook waterzuring. Ware dit gebied een echt moeras, zoo zou het te eeniger tijd ontgonnen worden met de verdwijning dezer prachtvlinder als gevolg daarvan, doch dit is hier niet het geval.

Ook op Duitschen bodem komt *Chrysophanus dispar* voor, niet ver van de Groninger grens, doch hier betreft 't een grooter moerasgebied.

Deze vlinder merkte ik reeds vóór den grooten oorlog op, op Duitschen bodem, toen ik aldaar werkzaam was en herkende ze van die uit de prov. Groningen.

't Gaat echter niet aan, hier de *juiste* plaatsvermelding te noemen, want dit zou gaan ten koste van het voortbestaan der soort.

Groningen, Schip a/d Bedumerweg t.o. 84.

J. H. GELDERLOOS.

Uileballen. De boschwachter te *Boxtel* van de Ver. tot Behoud van Natuurmonumenten zond mij een partijtje uileballen (± 40 stuks) opgeraapt in een dennenbosch bij de Huisvennen aldaar. De ballen waren veel kleiner dan die uit de toren van Denekamp, waarover ik in het vorig nummer van „De Levende Natuur” berichtte, en ook de samenstelling is zeer verschillend. De entomologische neiging van deze Boxtelsche uil is opvallend: keverschilden kwamen meer voor dan zoogdier- en vogelresten; de laatste beperkten zich tot een tiental. Onder de zoogdieren vond ik 32 woelmuizen, en wel: 16 aardmuizen (*Microtus agrestis*), 9 rosse woelmuizen (*Evotomys glareolus*), 6 gewone veldmuizen, en één *ondergrondse woelmuis* (*Pitymys subterraneus*). Deze laatste vondst is van veel belang, daar thans de Noordelijke grens dezer soort weer verplaatst is van Haelen bij Roermond (zie *De Levende Natuur*, jaargang 1931, p. 181) naar Boxtel. Tevens is het de Noordelijkste vindplaats in Europa, daar *Pitymys subterraneus* nog niet Noordelijker gevonden is dan bij Meiszen in Saksen en bij Görlitz in Silezië, plaatsen, die beide ongeveer op dezelfde breedte liggen als Haelen.

Behalve de woelmuizen bevatten de uileproppen van Boxtel nog aan zoogdieren: resten van